

KEDİ

İlker Mutlu

Yönetmen: Ceyda Torun

Müzik: Kira Fortana

Görüntü Yönetmenleri: Alp Korfali, Charlie Wuppermann

Kurgu: Mo Stoebe

“Şimdi İstanbul denen yerde, kediler binlerce yıldır yaşamaktaydılar. İmparatorlukların yükseliş ve düşüşünü, şehrin daralıp genişlemesini gördüler. Pek çok kişinin onlara bakmasına rağmen, kediler efendisiz yaşarlar. Ve çok sevilseler de, hakir görülseler de, gözden kaçsalar da, inkar edilemeyecek bir şekilde, herkesin hayatının bir parçasıdırlar.”

KEDİ, Amerika'da da gösterime girmiş ilginç bir İstanbul belgeseli. Şu kıt sinema sezonunda, etrafi süper kahramanların, seviyesi sıfıra inmiş komedilerin sardığı dönemde keyifli, kaliteli bir seçenek.

KEDİ, çok başarılı bir belgesel. Bizde bu tür zaman zaman oldukça başarılı örnekler veriyor. Çünkü türün iyi kötü yerleşmiş bir geleneği var. Sinemamızın başlangıcını bile bir belgeselle

anmıyor muyuz? (*Ayastefanos Rus Abidesi'nin Yıkılışı*, Fuat UZKINAY, 1914) Ama yine de bu denli dört başı mamur, derdini çok iyi anlatmayı başaran bir belgesel epeydir izlememiştim doğrusu.

Yönetmen ve oyuncular...

Film, İstanbul'un farklı semtlerinde yaşayan, birbirinden farklı karakterde kediler üzerinden onların yaşadıkları mekanları, onlarla iletişime geçen, onlarla hayat süren insanları, bizim onlara, ama daha çok onların bize kattıklarını anlatırken, kentin dikkat çeken, çekmeyen, kıyıda köşede kalmış, her an ayak basılan, güzel, izbe mekanlarında gezdiriyor bizleri. Film bittiğinde fikren de ruhen de tatmin olmuş halde çıkıyorsunuz aydınlığa.

Kedilerinizin belki daha önce dikkatinizi çekmiş, çekmemiş pek çok özelliklerini keşfediyorsunuz ve hayvanlara ne denli uzak karakterde olursanız olun, filmde çıkışta insanın hemen bir kedi yavrusu edinesi geliyor. Dökeceği tüylere, kıracağı vazoya, bardağa, sürahiye, etrafa yayacağı pisliğe şimdiden aldırış etmemeye başladığınızı fark ediyorsunuz.

Yukarıda tırnak içinde andığım, filmin giriş cümlesi, anlatacağı hikayelerin ortak ana fikrini çok net özetlemekte. Filmin en büyük başarısı da bu, anlatmak istediğini müthiş bir bütünlük içerisinde veriyor. Ele aldığı kedi hayatları, bir kediyle yaşayabileceğiniz her şeyi içeriyor. Hele insanlar, onlarla bir şekilde bağ kuran insanlar o derece sahiciler ki. Hayır, elbette gerçekler, bu bir belgesel. Ama *Hasret* de (Sehnsucht, Ben Hopkins, 2015) bir belgeseldi ve filmin yarısı mizansenden ibaretti, hem de göze sokula sokula!

Yani, o insanların sahiciliklerini profesyonel oyunculukta yakalayamazsınız. Kızıyorsa, bütün bedeniyle kızıyor, küfrediyor, sevinçliyse, kederliyse, gözünde yaşıyorsunuz bunu. Kedilerle de müthiş bir uyum sağlamışlar. Keza mekanlar da öyle. Seçilen birbirinden farklı karakterde kedilerle birlikte, seçtikleri mahalleleri de (evet, mahalleler onları değil, onlar mahalleri seçiyorlar!) tanıyoruz. O insanlar onlara bakmaktan gocunmuyorlar. Pistir, hastalıklıdır

demededen okşuyor, seviyorlar onları. Çok güzel bir sahne var filmde: Esnaf, hani 'tip box'lar vardır ya, onları kedi maması parasına çevirmiş, o kutularda biriken paralarla kedilere yiyecek alıyor, onları veterinerlere götürüyorlar.

Ama bu ilgi karşılıksız kalmıyor hani nankör kedi misali. Kimi kedi bir sahil lokantasının kanalizasyonuna dadanan koca koca fareleri avlıyor geceleri, kimi kedi delirmek üzere olan bir adamı iyileştiriyor yıllar içinde, kimisi de kendisine iyilik yapan bir adama şans getiriyor; en paraya sıkıştığı bir dönemde, kedinin ısrarlı yönlendirmesiyle para buluyor bir balıkçı, bu olay onu hayvan dostu haline getiriyor.

Filmin tek rahatsız edici yanı, dengesiz müzik kullanımı. Bu kadar müziğe gerek var mıydı diye geçiriyor içinden seyirci. Hani TV dizisi misali, paramı hak edeyim çabasıyla adam bütün bölüme döşer ya müziği, biraz o hava oluşuyor bir müddet sonra.

En güzel sürprizlerden biri de, tarihin gelmiş geçmiş en pislik kedi karakteri **Kötü Kedi Şerafettin**'in yaratıcısı **Bülent Üstün**. Yetenekli karikatüristin aslında ne fanatik bir kedi dostu olduğunu öğreniyoruz belgeselde...

Birbirinin neredeyse aynı yapımları izleyip duruyoruz. Bahsettiğim bir Yeşilçam nostaljisi değil. O ayrı bir tutku. Yeşilçam'ı Yeşilçam yapan unsurdur, bir filmi bin defa seyrettirir size. Değil mi ki **Hababam Sınıfı**'nı ne zaman, hangi sahnede güleceğimizi bile bile usanmaksızın her karşımıza çıkışında seyre dalarız? Ama burada bahsettiğim başka bir anlayış. Sürekli olarak karşımızda döndürüp durdukları filmlerde o büyü yok artık.

İşte bu yüzden bu türde yapımlara bir şans tanınmalıyız. O bir buçuk saatte bize tekrar tekrar insan olduğumuzu anımsatan yapımlara...